

Wandelnet Webinar

De toekomst van boerenlandpaden: kansen en dilemma's

Beantwoording vragen uit de chat

Wat zijn redenen van boeren om niet mee te werken aan wandelpaden?

Hier zijn verschillende redenen voor. In de meeste gevallen gaat het erom dat men liever geen mensen op het erf/land heeft in verband met kans op overlast, schade en aansprakelijkheid. Andere redenen kunnen zijn: teveel (administratief) gedoe in verhouding tot de 'opbrengsten', inkomstenderving door het niet kunnen gebruiken van een stuk land of doordat subsidies voor natuurdoelen niet te verenigen zijn met ruimte voor recreatie.

Op welke wijze kunnen we het belang van boerenlandpaden het best onder de aandacht brengen in de provinciale omgevingsvisie?

Door de maatschappelijke meerwaarde van het stimuleren van een toegankelijk landelijk gebied te benadrukken. Bijvoorbeeld door de dit te koppelen aan provinciale thema's als gezondheid (bewegen), door hiermee meer draagvlak te creëren voor natuurbeleid, als onderdeel van plattelandsontwikkeling of als schakel in recreatieve netwerken

Word met versnippering de versnippering van (subsidie)regelingen bedoeld? En zou je niet kunnen bepleiten dat er een voorbeeldregeling komt, bijv. via het IPO?

Dit werd hier inderdaad mee bedoeld. En de suggestie om via het IPO tot een voorbeeldregeling te komen is interessant, Wandelnet gaat dit mogelijkheden hiervoor verder onderzoeken.

Primaire vraag is: hoe is de financiering van Boerenlandpaden geregeld en voor de toekomst geborgd? Moeten we hier niet keer over brainstormen (landelijk)?

Het gaat niet alleen puur over de (meerjarige) financiering, maar ook over hoe je de taken/rollen goed verdeelt en hoe je draagvlak creëert. Hiervoor is het goed om met elkaar in gesprek te gaan. Wandelnet gaat dit verder uitwerken en kijken welke organisaties hierbij aanwezig zouden moeten zijn.

Tijdens het webinar is het belang van één contactpersoon en goed relatiebeheer geschetst. Hebben andere regio's ook de ervaring dat sociale factoren, zoals vertrouwen, respect, ervaren rechtvaardigheid en waardering belangrijk (doorslaggevend?) zijn bij de keuze van boeren om wel of niet mee te (blijven) doen aan een boerenlandregeling? Of zijn de andere factoren belangrijker (overlast, vergoeding, ...)?

Uit de interviews die we in 2021 hebben gedaan onder boeren en uitvoerders van subsidieregelingen bleek dat sociale factoren heel belangrijk zijn. Het verklaart ook het succes van de Klompenpaden in Utrecht en Gelderland waar deze factor juist heel veel aandacht krijgt. Desalniettemin kan met name overlast een rol spelen bij de beslissing om niet (meer) mee te doen.

We beschouwen vanuit onze tijdgeest & cultuur de wandelpaden als een gunst over eigendom van derden, die we 'ter bede' over mogen. Zou het (ook vanwege de toegenomen druk op landschap) niet logischer zijn om het wandelnetwerk te behandelen als 'verplichte' infrastructuur, in plaats van als een verzameling vrijwillige afspraken? Vergelijk model diverse buitenlandse...

Inhoudelijk is dit een goed idee, met als goed voorbeeld het Engelse concept 'Public Rights of Way'. In de praktische zin zien we dit in de huidige gepolariseerde discussie over de toekomst van het landelijk gebied niet als een reële kans. Op dit moment wordt hier daarom niet verder op ingezet.

Kunnen we als provincies, via IPO ook meer doen om te komen tot afstemming en een éénduidige regeling? Naast lobby richting rijk

Dat is inderdaad een goede route. Het lijkt ons als Wandelnet interessant om dit op te pakken met provincies en we zijn zeker bereid daarin het initiatief te nemen.

Op welke manier zet de Provincie Utrecht zich in om bestaande paden te behouden?

Bij de bestaande boerenlandpaden zorgt het recreatieschap Stichtse Groenlanden voor verlenging van de contracten en onderhoudt zij contacten met de agrariër. Landschap Erfgoed Utrecht, de uitvoeringsorganisatie die verantwoordelijk is voor de Klompenpaden in de provincie Utrecht, doet dit voor de agrariërs die een Klompenpad op hun terrein hebben liggen. De gespecialiseerde vrijwilligersploeg van Landschap Erfgoed Utrecht kan bovendien klein onderhoud uitvoeren, zoals maaien en snoeien. Hiermee kan de agrariër ontzorgd worden.

Welk instrumentarium heeft provincie om wandelpaden open te houden of te krijgen? Bijv. bij beheerorganisaties?

Bij boerenlandpaden of klompenpaden wordt gewerkt met contracten. Deze boerenlandpadencontracten zijn afgesloten door het recreatieschap met agrariërs. Gemeenten in het werkingsgebied van het recreatieschap en de provincie Utrecht betalen een bijdrage aan het schap voor het beheer en onderhoud van de recreatieterreinen en van routenetwerken. Van dit geld wordt o.a. de openstellingsvergoeding aan agrariërs betaald, zoals is vastgelegd in het contract. De openstelling is op vrijwillige basis.

Borging: valt dat ook te formaliseren bij gemeentes via bijvoorbeeld aanwijzing in de wegenlegger en bestemmings-/Omgevingsplan? Zijn er gemeentes die landpaden in de wegenlegger hebben opgenomen?

In theorie zou dit kunnen, maar in de praktijk zal blijken dat dit vaak niet de voorkeur heeft voor agrariërs. Vaak is mede hierom ook vaak de voorwaarde '364 dagen per jaar toegankelijk' opgenomen. Wij hebben geen overzicht van gemeentes die boerenlandpaden in de wegenlegger hebben opgenomen.

Is jullie subsidieregeling een provinciaal fonds? Of gaat dit via ANLb-/GLB-gelden?

De subsidieregeling wordt gevuld door de Provincie en door gemeenten en waterschappen. Voor aanleg en functiewijziging is het 100% subsidie vanuit de provincie. Een deel van het budget van de provincie komt voort uit de versnellingsmiddelen (toen nog Brabants programma landelijk gebied en inmiddels aanvalsplan landschap). Voor beheer en inkomstenderving is 50% van het budget van gemeente of waterschap en de andere 50% van de provincie. Budget van gemeenten kan bijvoorbeeld afkomstig zijn uit landschapsfondsen, maar ook vaak uit de jaarlijkse begroting. Dit zijn geen ANLb- of GLB-gelden.

Stel: een agrariër werkt 4 keer zes jaar mee en vraagt zich aan de vooravond van de zesde keer af: als ik met jullie verder ga komen we op zo'n dertig jaar en dan komt de Wegenwet in beeld.

Een pad dat meer dan 30 jaar openbaar toegankelijk is geweest wordt het geacht een openbaar toegankelijk [pad te zijn met alle gevolgen van dien. Hoe gaan we hier mee om?

Bij de Stila moet een pad 364 dagen per jaar opengesteld zijn. Hierbij mag hij dus 1 dag per jaar gesloten zijn. Er is geen sprake van verjaring als de eigenaar van het pad regelmatig het pad heeft afgesloten, dat geldt dus ook als je dat in de periode van 30 jaar 1 keer per jaar hebt toegepast. Daarnaast kan je dat ook ondervangen door duidelijk zichtbaar te maken dat het een eigen weg is.